

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradjske šte. 17/1. — Dopis se ne vračajo. — Število letnega naročnina za ozemlje SNS: letna K 180, za pol leta K 95, za četrt leta K 50, mesečno K 7. — Ljubljana, 22. oktobra 1921. — Številka telefona 552. — Poslovni uradu v Ljubljani 11.953. — Številka telefona 552. — Poslovno mesečno K 10 več. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IV.

LJUBLJANA, dne 22. oktobra 1921.

ŠTEV. 113.

Zunanja politika.

V zadnjih treh letih je razmerje moči v Evropi dobilo povsem drugo lice. Svoječasne mirovne pogodbe se vedno bolj rušijo, ter pri tem sodelujejo zavezniki sami. Živo se spominjamo časov, ko je stari Clemenceau sedeč v sivih rokavicah in z navadno zaprtimi očmi pri zeleni mizi, s svojimi ciničnimi in prepričevalnimi izjavami odločal o usodi centralne Evrope. Podoba je bila, da je antantna moč nepremagljiva in se ne ustraši niti ruskih sovjetov. Tudi mi smo pri tej mogočni likvidaciji prišli pod nož in smo doživeli več bridkih razočaranj. Ali v splošnem se je v dobi teh treh let položaj popolnoma izpremenil. V okove mirovnih pogodb uklenjeni narodi so začeli rušiti zavezniško voljo, in novo porajajoče se življenje je prestopilo ozke pogodbene meje. Kemalove čete so vrgle Grke in šibko sevreško mirovno pogodbo, Madžarska je dosegla korekturo trianskega oziroma saint-germain'skega traktata, pri čemur je naravnost sodelovala Italija. Bolgarom vsled njihovih intrig in zapadnih zvez ne moremo vsiliti izvršitve vseh določb neuilly'ske mirovne pogodbe, posebno onih glede reparacij. In zdaj čitamo celo, da je gornješlezjsko vprašanje rešeno v nasprotju z besedilom versaille'skega dogovora na kompromisni način, ki dodeljuje Poljakom precejšen del Gornje Šlezije. Nemčija ogorčeno protestira in se to pot stavlja na stališče mirovne pogodbe, ki jo je dozdej dosledno kršila. Na vseh koncih same izpremembe pogodbenega stanja, ki smo ga svojčas smatrali za definitivno. V dobi treh let je srednja Evropa dobila novo lice in mnogo več samozavesti, kot je je mogla imeti pod neposrednim vtišom zloma.

Ali tudi nekdanje zmagovite antante z diktatorsko potezo davno ni

več. To, kar imenujemo veleposlaniško konferenco, je danes brezdvomno samo še likvidacijska komisija na razhodu, katere člani nestrno pričakujejo trenotka, ko bodo mogli, prosti sedanjih interesnih stikov in obvez, iskati novih političnih potov. Vidimo, kako že ves aparat posluje počasno, in kot je podoba, brez jasnejših ciljev in večje doslednosti. Da se ta evropska instanca že preje ni razšla in prepustila usodo mirovnih pogodb drugačnemu obravnavanju, je zasluga Francije, ki vstraja na izvršitvi mirovnih pogodb, ki se nje tičejo, in ki je v prvi vrsti povzročila dosedanje diplomatske poraze Nemčije pri izvedbi versaille'ske pogodbe.

Mi smo se v tej dobi mnogo naučili na lastni koži, ko smo doživljali barantanje za naše narodno ozemlje ter nikjer nismo našli razumevanja. Nekateri so v tem videli krivično postopanje zaveznikov, drugi pa so polagali posebno važnost na lastno nezkušenost in prenaivno pojmovanje meddržavnega življenja. Tukaj sta se srečala dva ekstrema, pretirana in nerazsodna vera v lastno moč in pa pretirani pesimizem, ki je izviral iz bridkosti razočaranj naše novejšee narodne zgodovine in ki je zato preveč negiral lastne kvalitete ter videl v zavezniških idealne podpornike domačih stremeljenj. Iz teh dveh komponent najti srednjo pot, je naloga naše bodoče politike, predvsem slovenske, in ko prihaja doba novih orientacij, moramo pač v skladu s svojo notranjo silo, tehtno premisliti, komu podamo zavezniško roko. Da pa bo tudi slovenski del jugoslovenskega naroda pri tem delu mogel uspešno sodelovati, bo prej ali slej moral nastopiti baš očitano pot, drugače ne bodo prenehali delovati tradicionalni beogradski nazori, ki ne upoštevajo vedno interesov celokupne države.

Razširjajte Trgovski List!

seni istega leta so šli v imenu hranilničnega odseka Ivan Hribar, Anton Klein in Alfred Ledenik v Gradec na informativno študijo uredbe in poslovanja graške občinske hranilnice. Hribar je sestavil pravila za prvi slovenski hranilni zavod in dne 31. maja 1882 je stavil dr. A. Mosele drugi predlog, naj se ustanovi »Mestna hranilnica«. Nemška manjšina je predlogu ugovarjala in nastopila proti nujnosti načrta in ko je bil konečno z večino 15 glasov sprejet, je vložil v imenu nemških somišljenikov Karl Deschmann protest proti sklepu. Kljub začetne naglice in nujnosti predloga, je zadeva za celo leto zapala in Hribar je v imenu pravnega in finančnega odseka predložil načrt pravil še le v seji 11. septembra 1883. Pri vladi je ostala zadeva do maja 1884 nerešena in je bila vrnjena občinskemu svetu z zahtevo, da se pravila v smislu vzornih statotov z dne 30. junija 1872 št. 4556 nekoliko preuredijo.

Občinski svet je izročil uredbo poprav županu Grasseliju in zopet je zadeva za leto dni zastala med akti nerešena. Konečno je 31. marca 1885 sporočil dr. Tavčar občinskemu svetu, da notranje ministrstvo ni potrdilo pravil, ker se § 5 predloženega načrta glede uporabe rezervnega zaklada ne ujema z načeli § 12 hranil-

Notranja politika.

Vsa sedanja doba nosi znak precejšnje politične labilnosti, ker stoji vladnim strankam nasproti močna opozicija, ki le iz tega vzroka ni uspešnejša, ker ne more dobiti platforme za enotni nastop. Zadnjič je neko slovensko glasilo pravilno povdarilo, da bodo opozicijske stranke samo v tem primeru mogle zrušiti sedanjo vlado, ako se jim posreči, preko plemenskih razlik ustvariti enoten socialnopolitičen program. Tudi po našem mnenju je to jedro problema, ki ga v dogledni bodočnosti ne bo mogoče rešiti, ker predstavljajo opozicijske stranke najrazličnejše socialno-politične težnje, ter bi bilo na vseh straneh ustvariti take korekture, ki o njih danes nimamo prave predstave in ki jih more roditi šele daljši razvoj in pritisk razmer. Vse to, kar se danes poraja, je brezdvomno negodno za večjo in trajnejšo sintezo, in vsi glasniki opozicije se zato danes morajo omejiti na več ali manj splošna gesla in pa na negacijo.

Iz tega je razvidno, da je naš notranjepolitični položaj še zelo neustaljen, ker še nismo dosegli tvorbe velikih, preko plemenskih mej segajočih strank ali vsaj strankarskih koalicij, ki bi si v političnem boju stopile nasproti in bi se medsebojno kontrolirale in korigirale. Ako pomislimo, iz kako različnih sestavin je izšlo naše državno ujedinjenje, je to povsem naraven pojav, in moramo vso dosedanje dobo lastnega državnega življenja samtrati za politično šolo, ki nas bo šele prekvasila in usposobila za pravo državno strankarsko delo. Opozicija ima danes lahko nalogo, ker je povsod najti nebroj nedostatkov, in njena kritika najde vez odmev v današnjem ljudskem razpoloženju. Ker so pri tem v boju prav načelna vprašanja, je razpoloženje še bolj vznemirjeno, in izgleda, da gre deloma celo

predaleč, ker je na videz brezciljno in ne upošteva dovolj zunanjepolitičnega položaja. Ali to naziranje je morda neutemeljeno, ker še nobena opozicija ni bila skromna v svojih navedbah. Mi smatramo današnje cepljene nazorov do gotove meje celo za zdravo, ker bo ustvarilo njihovo razčiščenje nove, morda zdrave politične smeri.

Vzemimo samo v pretres radičevstvo in njegov narodni in socialni program. V narodnem oziru je radičevstvo gotovo premalo orientirano, ker usodo hrvatstva v drugih pokrajinah Jugoslavije kot na Hrvaškem preveč zanemarija, oziroma o tem nima jasne sodbe. Njegov socialni program pa tudi ni identičen z onim slovenske opozicije. Tudi tukaj je zblizanje opozicijskih strank še oddaljeno. Mi moramo z ozirom na to sedanji notranjepolitični položaj v vrstah opozicije smatrati za vrenje, ki se bo še delj časa nadaljevalo in bo moglo stopiti na plan šele na podlagi dalekosežnih korektur na vseh straneh. Da bodo te korekture zbrisale in naravnost odstranile mnogo sedanjih gesel, je brezdvomno. Zaenkrat pa bomo pluli v dosedanjih smereh in bo opozicijski boj na zunaj zavzel še hujše ostrine, dočim se bodo za kulise nadaljevala stvarnejša in širšim masam neznana pogajanja za stvaritev novih strankarskih formacij.

Sekvestri in depoti.

Pred štirinajstimi dnevi so se pričele na Dunaju razprave med avstrijsko in jugoslovensko delegacijo o ukinjenju sekvestrov nad premoženjem, imetjem, posestvi in obrati avstrijskih državljanov v Jugoslaviji in o istočasnem ukinjenju zapore nad depoti jugoslovenskih državljanov pri bankah in drugih zavodih v Avstriji.

je le uspeh M. Vošnjakovega vztrajnega in odločnega nastopa, da sta bile definitivno ugodno rešene obe zahteve.

Leta 1872 v Zagorju ustanovljena nemška hranilnica spada med one štiri hranilnice, ki so od regulativa v Avstriji vsled krize 1873. l. stopile v likvidacijo in je začela v letih 1878 in 1879 likvidirati ter je z dne 30. junija 1879 prenehala poslovati. Rezervni fond 1.327 forintov je po pravih zavoda pripadel rudniški bratovski skladnici v Zagorju. Ustanovitvi prvih dveh slovenskih hranilnic je sledil na Kranjskem precej živahen organizacijski pokret za občinske hranilnice. Leta 1893 se je ustanovila mestna hranilnica v Kranju, l. 1894 v Novem mestu, l. 1896 v Radovljici za najsevernejše gorenjske kraje, l. 1901 v Krškam in Kamniku, pozneje l. 1905 za Belokrajino v Črnomlju, leta 1907 v Kostanjevici na Dolenjskem, na Notranjskem pa v Idriji in v Postojni, ter 1910. l. na Vrhniki. Organiziranje tega torej na Kranjskem neposredno v predvojno dobo. Ovirale so spopolnitev mreže predvsem neugodne denarnotržne razmere in splošna kriza, ki se je vlekla od l. 1908, vendar preostaja glede hranilništva še mnogo smotnega dela v slovenskih mestih in trgih. (Dalje prih.)

Kronika razvoja hranilnic.

Sestavil: I. Mohorič.

(Dalje.)

VIII. Na Kranjskem je ostalo hranilništvo skoro sedemdeset let centralizirano pri Kranjski hranilnici. Na iniciativno veleposestva se je za kočevski, nemški jezikovni otok ustanovila občinska hranilnica že l. 1882 in ostala v verni zvezi z društveno Kranjsko hranilnico v Ljubljani, kjer se je začel takrat odločilen boj za občinsko zastopstvo. Do l. 1882 je bila cela uprava deželnega stolnega mesta Ljubljane v nemških rokah. Sicer je bil že l. 1862 voljen dr. Bleiweis v občinski svet, toda konservativni, konciliantni rodoljubi niso imeli na upravo nobenega upliva, še manj pa gospodarske iniciative. Šele ko so Slovenci po dvajsetletnem boju zmagali pri dopolnilnih občinskih volitvah dne 11. in 13. aprila v tretjem in drugem razredu popolnoma in dan pozneje z 2 kandidatom v 1. razr., je napočila doba, da se davnoželjeni projekti mladih delavcev uresničijo. Prva dva predloga novovoljenega zastopa karakterizirata novo dobo, namreč, da se na magistratu upodje slov. jezik kot uradni jezik in da naj se snuje mestna hranilnica. Še v je-

Kratka predgovodina zadeve je sledeča. Naša osrednja vlada je takoj po ujedinenju odredila sekvestracijo odnoscno nadzorstvo vseh avstrijskih in nemških imetij v Jugoslaviji v zmislu skl. pov. gospodarske konference antantnih držav leta 1915 v Parizu. Na ta ukrep je odgovorila Avstrija s tem, da je dala vsa v Avstriji se nahajajoča premoženja jugoslovanskih državljanov pod zaporo. V Avstriji se je nahajalo, posebno na Dunaju, mnogo depojev pri bankah, vlog pri denarnih zavodih in vsakovrstnih papirjev, ki so jih svoječasnno različni naši zavodi in uradi, kakor tudi zasebniki bili iz strahu pred laško invazijo še med vojno poslali iz Slovenije tja. Razlika med obema je bila ta, da imajo jugoslovani na Dunaju skoro samo mobilno premoženje, stare avstrijske efekte in vrednote, ki vsled derutnega in bankrotnega gospodarstva v Avstriji dnevno izgubljajo na ceni. Lahko se reče, da so od dneva, ko je bila izdana naredba o zapori, izgubila do 3000% na mednarodni vrednosti, izgube, ki grejo v milijarde in katerih danes sploh ni mogoče popraviti in nadoknaditi.

Medtem pa so pod nadzorstvom se nahajajoča posestva Avstrijev v Jugoslaviji, ki so skoro izključno nepremičnine, gozdovje, posestva, tovarne in drugi obrati, obdržali zlato vrednost in vse njih zaloge imajo danes visoko vrednost v naši valuti, ki je za Avstrijce izredna pridobitev. Razen tega so naši sekvestri smatrali po večini za svojo najvažnejšo nalogo, forsirati obrate tovarne in so z največjo vnemo in vsem vplivom posredovali in se trudili zanje, da odstranijo vse ovire in omogočijo podjetjem, da v polni meri izrabijo ugodno konjunkturo.

Ob izdanju zapore je bilo razmerje vrednosti po cenitvah dobro informiranih krogov naših efektov in depojev v Avstriji napram sekvestrirani imovini Avstrijev v Jugoslaviji 4 : 1. Od tedaj pa se je bilanca popolnoma spremenila v prid Avstrijev in vrednost njihovega premoženja v Jugoslaviji presega mnogokrat naše papirje.

Lansko leto se je v juniju že vse pripravilo, da se spor radi sekvestrov in depojev uredi in Avstrijce pridobi za pameten sporazum glede vrnitve predvojnih terjatev, ki bi se bile v zmislu mirovne pogodbe imele obračunati na podlagi tečajja krone na züriški borzi ali ob prevratu. Pogajanja pa so se vedno razbila in tako smo izgubili tudi zadnje sredstvo pritiska na Avstrijce iz rok, namreč kontingentno in trgovsko pogodbo, ko smo stavili fo zahtevo kot junktim pogodbe. Medtem je poteklo leto in letošnje spomlad so se Avstrijci pritožili radi naših sekvestrov na Zvezo narodov, ki je odredila, da se imajo vršiti pogajanja radi odprave sekvestrov. Tako smo za svojo naivnost bili sedaj citirani skoro kot krivci na pogajanja.

Avstrijci so dano situacijo do skrajnosti izrabili in nam ponudili za eno predvojno krono namesto 30 švicarskih centimov pol jugoslovanske krone. Naši delegati samoumevno takih ponudb niso mogli sprejeti in zato je bilo že od prvih dni vnaprej pričakovati, do bodo pogajanja prekinjena. Situacija pa se med tem vedno bolj in bolj slabša, in sicer v našo škodo in ako se pogajanja še dolgo zavlečejo, smo v nevarnosti, da od bankrotnega dolžnika sploh ničesar ne bomo dobili, njemu pa so ostale cvetoča podjetja v Jugoslaviji. Zalibog je političen dnevni tisk popolnoma prezrl dalekosežni gospodarski pomen tega vprašanja, tako, da je javnost o pravi situaciji skoro neinformirana.

Naši delegati na Dunaju so bili: pomočnik ministra financ dr. Kostrenčič, dr. Arangelović, ravnatelj A. Praprotnik, J. Bonačič in dr. Hacin. Pogajanja, ki so prekinjena na nedoločen čas, se bodo nadaljevala v Beogradu.

Prva plenarna seja spopolnjene trgovske in obrtniške zbornice.

(Dalje.)

Ta načela so bila soglasno sprejeta ter izvoljeni v odseke in sicer:

Trgovski odsek:

Ivan Jelačin ml., načelnik, Vilko Weixl, podnačelnik, Ivan Knez, Urban Horvat, Josip Perdan, Feliks Urbanc, Franc Zorec, Raiko Marenčič, Andrej Šarabon, Rudolf Stermecki, Konrad Elsbacher, Lovro Petovar, Franc Lipej, Franc Korošec, Ludovik Brumen, Ivan Kostevec.

Obrtni odsek:

Engelbert Franchetti, načelnik, Franc Vehovar, podnačelnik, Jakob Zadavec, Ivan Ogrin, Josip Hafner, Jernej Ložar, Franc Ks. Stare, Leopold Bučar, Ivan Kregar, Dragotin Korošec, Dragotin Stupan, Ivan Lančič, Andrej Kralj, Janko Horvat, Franc Breznik, Ivan Omulec.

Industrijski odsek:

Dragotin Hribar, načelnik, Josip Lenarčič, podnačelnik, Ivan Rakovec, Ivan Schrey, Peter Majdič, Ivan Rebek, Hinko Pogačnik, Janko Tavčar, Josip Smertnik, Franc Čuček, Ivan Močnik, Franc Bonač, Anton Rojina, Leopold Fürsager, Viktor Rohrmann, Drago Kobi.

Finančni odsek:

Iz industrijskega odseka: Ivan Rakovec, Ivan Schrey, Josip Lenarčič, Anton Rojina, Viktor Rohrmann. Iz trgovskega odseka: Konrad Elsbacher, Lovro Petovar, Josip Perdan, Feliks Urbanc, Urban Horvat. Iz obrtnega odseka: Jakob Zadavec, Andrej Kralj, Franc Ks. Stare, Jernej Ložar, Ivan Lančič.

Carinsko-prometni odsek:

Iz industrijskega odseka: Leopold Fürsager, Dragotin Hribar, Franc Bonač, Ivan Rebek, Franc Čuček. Iz trgovskega odseka: Vilko Weixl, Rudolf Stermecki, Franc Korošec, Ivan Kostevec, Andrej Šarabon. Iz obrtnega odseka: Leopold Bučar, Dragotin Korošec, Dragotin Stupan, Jernej Ložar, Janko Horvat.

(Dalje prihodnjič.)

Razvoj železniškega omrežja v Sloveniji.

(Nadaljevanje)

Dodatna pogodba z dne 25. februarja 1876 na Dunaju obsega izpremembo III. in IV. članka bazelske konvencije v zmislu zahtev avstrijske vlade. Potom pavšaliranja davčnih obveznosti se je določilo, da bode od omenjene rentne anuitete v prvi periodi do inkl. 1954 neprikrajšano in neizpremenljivo izplačanih letnih 29 milijonov 569.887 frankov 12 cts., v drugi dobi do momenta, ko pripadejo proge južne v Avstriji zopet državi, pa 12 milijonov 774.751 frankov 26 cts., ki bodo vsakega nadaljnega davka prosti in tudi vsakršnih prispevkov k prisilnim posojilom v Italiji.

Pogodba z ogrsko vlado pa obsega pogoje, pod katerimi vlada odobrava bazelsko konvencijo, v kolikor se v njej spreminjajo določbe z dne 13. aprila 1867, drž. zak. št. 67.

Pri pavšalizaciji davkov se je vzel za osnovo 13,2% italijanski dohodninski davek, ki je povprečno enak 6% obrestni meri. Na podlagi tega računa znaša sedanji davčni pavšal 3.590.324 frankov, po 1954 pa samo 546.247 frankov 14 cts., ker bodo tudi anuitete relativno nižje.

Od 1. junija 1876 se obroki, ki jih je dolžna država plačati vsled svojega garancijskega patronata družbi, oziroma delez, ki pripade državi od čistega dobička kot ostanek odkupnine za progo Dunaj-Trst, ne določajo več na podlagi skupnega surovega dobička, marveč na ta način, da se deli surovi donos vseh prog avstro-ogrškega omrežja s številom kilometrov in se vzame za garancijsko potrebo diferenco med dobljenim številom in 100 tisoč fl. na miljo ali 13.282 fl. na km in

kot odkupni obrok pa razliko med 107.000 fl. in 110.000 fl. ter svoto surovega dobička na miljo, oziroma 14 tisoč fl. ali 14.500 fl. na km. Ob enem se družba zavezuje, da si ne bode nikdar glede teh določb prisojala kake pravice napram vladi, dalje da bode uporabljala anuitete italijanske vlade v prvi vrsti za amortizacijo tekočih dolgov in izžrebanje ter vračila izdanih bonov, eventualni preostanek pa uporabljala za posebni rezervni sklad in se podvrgla tozadevni državni kontroli ter skušala, kakor hitro mogoče, zamenjati 3% prioritetne obligacije, ki se glase še na staro družbo, za nove efekte c. kr. priv. južno železniške družbe z izrecno pripombo, da jamčijo za njihovo obrestovanje in amortizacijo tudi anuitete italijanske vlade. Dalje se je morala zavezati, da spremeni družbena pravila in organizacijo v izključno avstrijskega podjetja. V zameno je bila družba oproščena od kolkov in pristojbin za prvo emisijo 3% novih, zamenjevalnih prioritet in njih vknjiženja. Kuponski kolek za do takrat emitirane akcije in obligacije in nove 3% se je imel vplačevati samo v toliko, kolikor odpada na avstrijski kapital.

Po članku XII pogodbe z l. 1867 je bilo dano družbi na izbora ali plačevati v obrokih polagamo ostanek odkupnine v višini $\frac{1}{10}$ surovega dobička nad 107.000 fl., oziroma $\frac{1}{4}$ surovega donosa nad 110.000 fl. na miljo ali pa se odkupiti tej obveznosti s pavšalom 20 milijonov forintov. — Kralju pa so nastali med družbo in vlado spori glede računanja surovega dobička. Družba je namreč hotela vračunati tudi benečanske proge, česar vlada ni dovolila meneč, da bi ta račun dal slabše rezultate. Razsodišče, pred katerega se je zadeva spravila, je razsodilo v prosep družbe.

Meddržavna pogodba daje končno celemu sklepu mednarodno-pravni značaj. Ona priznava, da je bazelska konvencija in dunajska dodatna pogodba spolnila čl. XII. dunajske mirovne pogodbe z dne 3. oktobra 1866 in da so s tem vsa vprašanja definitivno rešena. Občni zbori pa so z ozirom na to, da se je glede sklepov o delitvi železniškega podjetja še čakalo z napetostjo parlamentarnih razprav v Avstriji in v Italiji, dali upravnemu svetu polno moč za daljša pogajanja glede spremembe družbenih pravil in vzeli sklepe brez komentarja na znanje. Le bankir Porges se je informiral ali so družbina prava glede italijanskih anuitet hipotekarno krita. Predsednik mu je pojasnil, da ima zadeva mednarodni značaj, ker je bila sklenjena tozadevna pogodba tudi z Avstrijo in da specijelno hipotekarno kritje ni potrebno. —

(Dalje prihodnjič.)

Kako naj vodijo trgovci knjige opravljenega prometa?

(Dalje.)

Konečno je vsaki dan spopolniti še četrti opredelke druge strani tiskovine »A«. Ta oddelek ima naslov »razveljavljeni posli«.

Vendar ne spadajo v ta evidenčni opredelke vsi razveljavljeni posli.

Razveljavi se lahko namreč opravljeni promet, za katerega se je že prejela odškodnina in vpisala v celokupno svoto opravljenega prometa. Razveljavi se pa lahko tudi promet, opravljen na kredit.

Slučajne slučaje se v ravnokar navedeni opredelke ne vpiše. Le prvi primeri, t. j. ako gre za opravljen promet proti že prejeti odškodnini, spadajo v oddelek za razveljavljene posle. Tu se izpolni datum izplačila, ali povračila, ime in priimek, bivališče, predmet in znesek. V pripombi se pa označi dan in znesek dnevne vsote s strani, na kateri je vpisna vrnjena odškodnina. Poleg teh opredelkov je pa imeti v evidenci še plačano trošarino z dokladami.

V ta namen naj trgovec vodi sam zase še poseben podroben izkaz, ki obsegaj:

- dan plačila,
- vrsto blaga, za katero se je trošarina plačala,
- količino,
- znesek in
- urad, pri katerem se je trošarina plačala.

Dotične plačilne izkaznice se naj tu tudi zbira.

Da se ta podrobni izkaz vodi kurentno, je v interesu trgovstva, ker je trošarina odbitljiva, torej davka prosta.

Na ta način je voditi tiskovino kurentno za vsak dan vsakega četrtletja.

Ako kak dan ni bilo davčnoobveznega prometa, naj se razvidni veliki opredelke na prvi strani »A« za dotični dan v koloni 2, 4 ali 6 prečrta. Vpis v opredelke 1, 2, 3 ali 4 na drugi strani »A« naj se pa ne izvrši.

Doslej smo obravnavali vpise za promet, ki se je opravil proti gotovini.

A tudi za kreditirani promet je dnevno voditi evidenco. Proti kreditu opravljeni promet je sleherni dan po sklepu poslovanja vpisati s sklepno svoto v kolone 3, 5, ali 7 velikega opredelka na prvi strani »A«.

Ker je akontacije, ali celotna vplačila na kreditirani promet pri trimesčnem obračunu od celokupne vsote kreditiranega prometa odbiti (glej opredelke »trimesčni obračun kreditiranih odškodnin« na prvi strani, desno zgoraj vzorca »A«), je imeti dotične akontacije, vplačila itd. tudi v evidenci.

Vplačila sama se pa na dan izvršitve plačila s prejeto svoto drugih nekreditiranih slučajev prometa itak preneso v kolono 2, 4 ali 6 velikega opredelka.

Ako se razveljavi promet, opravljen na kredit, tedaj če se vrne blago, kupljeno na kredit, mora davčna stranka sama o tem tudi še voditi evidenco. Dotične slučaje sešteje zneskoma in jih ob mesečnem sklepu odšteje od mesečne vsote kreditiranih odškodnin (kolone 3, 5 ali 7 tiskovine »A«). Dotični evidenčni izkaz vsebuje:

- datum prodaje na kredit;
  - datum razveljave, odnosno povračila;
  - ime in priimek kupca;
  - predmet in
  - znesek kreditirane odnosno razveljavljene odškodnine.
- Trgovec mora toraj imeti v evidenci za vsak dan:
- opravljeni promet proti odškodnini, prejeti v gotovini;
  - slučaje prometa, ki presega 40.000 K;
  - vzeto blago iz obratovališča za osebno ali domačo porabo;
  - promet, opravljen z državo;
  - razveljavljene posle;
  - izkaz o plačani trošarini;
  - promet proti kreditirani odškodnini;
  - izkaz o razveljavljenem kreditiranem prometu;
  - izkaz o vplačilu na kreditirane odškodnine.

Tako se vodi tiskovino »A« za sleherni dan.

Konec trimesčja, torej prvičkrat dne 31. 12. 1921 se po sklepu poslovanja dela obračun. Obračunov je dvoje. Izvrše se deloma na podlagi zapiskov, katere vodi, oziroma sklene trgovec sam za sebe.

Ti so:

- izkaz o plačani trošarini;
  - izkaz o vplačilih na kreditirane odškodnine in
  - mesečni izkaz o razveljavljenih kreditiranih odškodninah.
- Ravnokar navedeni izkazi, katere vodi trgovec posebej, t. j. poleg tiskovine »A«, naj se najpreje zaključijo.

(Dalje prihodnjič.)

Kolki in neposredne pristojbine.

(Dalje.)

5. Raznovrstne pristojbine v isti listini.

Pod točko 1, smo navedli primer, v katerem obsega pogodba več isto-

vrstnih dajatev, takih, ki so podvržene vse istovrstni pristojbini (po lestvici II.).

Ako obsega pogodba take dajateve ali določila, ki so podvržena raznovrstnim pristojbinam, je vzeti:

a) pri »stalnih« pristojbinah samo eno pristojbino, in sicer najvišjo.
b) pri drugih pristojbinah je pa upoštevati vsako pristojbino posebej.

Zgled: A. izročil darilnim potom svojemu bratu neko terjatev v znesku 10.000 K. V listino, ki jo je naredil v tej zadevi, sprejme tudi določila za slučaj svoje smrti, obenem potrjuje plačilo neke terjatve v znesku 400 kron.

Pristojbine bi bile sledeče:

a) od darilne listine 2 dinarja,
b) od določil za slučaj smrti 3 dinarje,
c) od darilne pogodbe 7% je 700 K,
d) od pobotnice za 4000 K pol odstotka = 20 K.

Prvi dve pristojbini sta »stalni«; od teh je plačati samo drugo, večjo, z zneskom 3 din. = 12 K, medtem ko je plačati pristojbini pod c) in d) obe skupaj. Vsa pristojbina znaša toraj 12 K + 700 K + 20 K = 732 K ter jo je plačati v kolkih na listini.

Drugi zgled: A. se zaveže, da bo dobavil B. neko blago za 2000 K; obenem potrjuje, da je dolžan B. znesek 4800 K.

Pristojbine so sledeče:

a) Dobavna pogodba za 2000 K po lestvici III. 20 K.
b) Dolžno pismo za 4800 K po lestvici II. 24 K.

Plačati je obe pristojbini, skupaj 48 K, in sicer v kolkih na listini.

6. Nejasnosti v besedilu pogodbe.

Ako je določena kaka dajatev samo pogojno, jo je vzeti kot brezpogojno. Če se pa ne da jasno razvideti, kaka okoliščina, ki odvisi od nje upravičenost kake večje ali manjše pristojbine, jo je vzeti vselej tako, da je plačati večjo pristojbino. Včasih odvisi vprašanje, ali je plačati pristojbino ali ne, samo od kake malenkostne okoliščine. Ako se ta razložno ne razvidi iz listine, je vzeti zadevo tako, kakor da je treba plačati pristojbino. Finančna oblast je glede pristojbin po zakonu dolžna tako postopati; stranka ima pa pravico, da poda od svoje strani protidokaz. Najbolje je torej, da se zadeva že v pogodbi jasno in razložno navede.

7. Listine, ki obstoje iz več pol.

Tu velja načelo, da je polno pristojbino plačati samo od prve pole. Ostale pole so podvržene samo »stalni« pristojbini 2 din. za vsako polo. Če je polna pristojbina slučajno tudi od prve pole manjša, se plača ta manjša pristojbina (v kolkih) tudi od vsake naslednje pole.

Najnovejšje pristojbinske določbe so naredile tu nekaj izjem:

1. Za vse pismene in protokolarne opozoritve, vloge ali prošnje v obče, razen onih, ki so obremenjene s posebno večjo takso, se je določila taksa 2 dinarja, ne glede na število in velikost pol.

2. Za priloge, ki se dodajajo prošnjam, pritožbam, tožbam in v obče pismenim ali protokolarnim vlogam, a niso po kakem drugem zakonskem predpisu obremenjene s posebno večjo takso, se plačuje taksa 50 par, ravno tako ne glede na število in velikost pol.

3. Za prepise aktov in listin, ki se napravijo v pisarni, določena taksa 2 din. (če izvrši prepis privatna oseba), oziroma taksa 5 din. (če izvrši prepis oblastvo), se pobira po številu polovičnih pol v izvorniku.

4. Za potrditev ali overitev vseh listin, spisov in aktov in za overitev prepisov je določena taksa:

a) ako niso ti akti večji od ene pole 5 din.
b) od vsake nadaljne pole, ki je preko ene pole, še 2 din.

Ako se potrjuje več izvodov izvornih privatnih listin iste vsebine, je eden zavezan plačilu te predpisane takse, ostali pa ne glede na število pol, po 5 dinarjev. Taksa za overjanje predpisanih aktov se pobira po številu pol v izvorniku. Ako se potrjuje

več izvodov prepisa, se plačuje za potrditev vsakega izvoda ista taksa.

5. Za knjižice, v katere zapisujejo trgovci ali obrtniki posameznim osebam blago, ki so jim ga oddali, se plačuje taksa 1 dinar na leto, brez ozira na število in velikost pol. Taksa se plača, kakor smo povedali že v II. delu tega spisa, na ta način, da se prilepija kolek na prvi strani knjižice in da se napiše čez kolek ime trgovčeve ali obrtnikove in dan, ko se je prilepil.

Za ostale trgovske in obrtne knjižice veljajo še vedno prejšnje določbe, po katerih je prinesiti knjigo še pred začetkom porabe k davčnemu uradu, ki izračuni število pol in pristojbino, ki se plača s kolki na prvi strani knjižice. Natančneje bomo povedali o tem pri pristojbinah za posamezne predmete. (Dalje prih.)

Kako naj preračuni službodajalec odbitljive davke za svoje uslužbence.

Dodatek.

Iz raznih vprašanj, ki nam prihajajo, vidi urednost, da vzhic našim člankom posameznim interesentom ni še popolnoma jasno, kako je postopati službodajalcem pri ugotovitvi odbitljivih davkov. Izrazila se je želja, da naj uradništvo objavi še par praktičnih slučajev odmere za davčno leto 1921. Temu namenu službi predmetni dodatek. Odmere so izvršene in z ozirom na davčno jamstvo, na kar tu izrečno opozorimo.

I. Primer. Trgovec N. N. ima delavca, katerega izplačuje tedensko. V službo je vstopil k njemu 1. 9. 1921. Tedenska mezdna znaša 300 K. Letna plača bi znašala torej $(300 \times 52) = 15.720$ K — h.

Ker gre tu za službene prejemke zasebnega nameščenca, je ugotoviti predvsem višino obdavčljivih prejemkov. Finančni zakon za l. 1921 (»Uradni list«, št. 90 z dne 2. 8. 1921) določa namreč, da se službeni prejemki zasebnih nameščenecov ne obdavčijo v svoji celoti, ampak le z gotovim delom, ki je tem višji, čim višji so prejemki. Ako celokupni prejemek ni večji n. pr. od 7500 dinarjev, se obdavčijo službeni (mezdni) prejemki le s 50%. Celoletni prejemek znaša v našem slučaju le 15.720 K, torej manj kot 7500 dinarjev. Odmerna podlaga za odbitljive davke bi znašala $(15.720 \text{ K} \times 50\%)$ le 9.360 kron.

Ker pa znaša davka prosti minimum za davčno leto 1921 10.000 K, obdavčljivi prejemki pa v našem slučaju tega zneska ne dosegajo, se za nameščenca za l. 1921 dohodnine ne odmeri. Našemu trgovcu za l. 1921 torej ni odbiti nikakih davkov.

II. Drugi slučaj. Ravno ta trgovec pa zviša svojemu uslužbencu po osmem tednu mezdo od tedensko 360 kron na tedensko 600 K. Kako je tu postopati. Nameščenec živi v Ljubljani in ima ženo in enega otroka. — Predvsem nam je vedeti, ali naj trgovec vpoštevata le drugo, torej zvišano plačo, ali pa naj pride v poštev tudi še prvotna nižja plača. Postopati bi bilo takole:

Nameščenec je dobil skozi 8 tednov po 360 K, torej skupno 2.880 K, 44 tednov dobi pa po 600 K, torej še 26.400 K. Celoletna njegova plača bi znašala efektivno 29.280 K.

Ker celotna plača ne prekaša 7500 dinarjev, je le 50% ov službenih prejemkov obdavčljivih.

Odmerna podlaga bi znašala torej $(29.280 \text{ K} \times 50\%) = 14.640$ K.

Dohodnino je v tem primeru že odmeriti, ker obdavčljivi prejemki nameščenca presegajo davka prosti minimum (10.000 K). Pri dohodkih 14.640 K znaša dohodnina 428 K — h. Samske doklade ni, ker preživlja nameščenec ženo in otroka. Vojna doklada znaša 35%, torej 149 K 80 h. Cela dohodnina znaša 577 K 80 h.

Radi jednostavnosti obravnavamo tu tudi še vprašanje plačarine.

Po finančnem zakonu za l. 1921 (»Uradni list«, št. 90/240. iz l. 1921)

so le oni nameščeneci zavezani plačarini, kojih obdavčljivi službeni prejemki znašajo več kot 7500 dinarjev, t. j. več kot 30.000 K.

V našem drugem primeru pa obdavčljivi službeni prejemki tega zneska niti ne dosegajo. Nameščenecu se torej plačarina ne odmeri.

Odmeriti nam je pa invalidski davek. Ker ni plačarine, tvori dohodnina odmerno podlago za ta davek. Na dohodnino po 577 K 80 h odpade 96 K invalidskega davka. Celotni davčni odbitek bi znašal torej $(577 \text{ K} 80 \text{ h} + 96 \text{ K} - \text{h}) = 673 \text{ K} 80 \text{ h}$.

Toliko bi znašala davčna bremena za celo leto.

Prvih 8 tednov ni gospodar na davkih ničesar odbil, ker na celo leto projecirani prvotni službeni prejemki niso dosegli davčno-obvezne višine. Ostalih 44 tednov pa bo moral odbivati in sicer sorazmerni del davka, ki odpade na izplačano dobo in prejemke. Odbiti je torej gospodarju tedensko $(673 \text{ K} 80 \text{ h} : 44 \text{ tednov}) = 15 \text{ K} 31 \text{ h}$. (Dalje prih.)

Izvoz in uvoz.

Vagoni za zboljšanje našega izvoza. Ministrstvo za promet je dobilo pooblaščenje, da si preskrbi na Madžarskem 250 zaprtih vagonov, da tako pospeši naš izvoz. Tudi delavnica v Nišu dela s polno paro, da popravi čim več starih vagonov. Kakor čujemo, bodo dobili naši izvozniki znatno število vagonov na razpolago.

Izvoz suhih sliv iz naše države ne bo tako velik, kakor smo pričakovali. V Srbiji je 1600, v Bosni pa 800 vagonov sliv za izvoz na razpolago. Današnje tržne cene suhim slivam so 16 do 24 K.

Uvoz iz evakuiranih krajev Baranje. Na podlagi rešenja gospodarsko-financijskega komiteta ministrov z dne 11. t. m. C številka 67.775, se bo uporabljal za blago, ki se uvažuje iz evakuiranih krajev Baranje v našo kraljevino člen 6 točka 2 zakona o obči carinski tarifi. Po temu členu se ne plača carine za blago domačega izvora, ki se izvozi pa se ne prodaja, ampak se vrača zopet v kraljevino SHS, kakor tudi za blago, ki se izvažuje iz kraljevine SHS v inozemstvo, pa se potem vrača v kraljevino SHS, če se zamore točno dokazati, da je blago slovenskega, srbskega ali hrvatskega izvora. Za to blago se tudi ne plačuje nobenih uvoznih pristojbin, če se dokaže, da je bilo blago kupljeno še pred evakuacijo in da je bila plačana cela ali delna cena ali če je bil dan vsaj del vsote na račun. Uvoz se dovoli brez uvoznih pristojbin pod navedenimi pogoji le tedaj, če se blago uvozi v teku dveh mesecev od dne, ko je bilo to rešenje objavljeno v Službenih Novinah.

Narodno gospodarske zadeve. Trgovina.

Prevozna taksa na najpotrebnejša živila. Finančno ministrstvo je pripravilo predlog, da se ukine prevozna taksa za prevoz moke, petroleja in sladkorja, na mesto tega pa se uvede dvojna taksa na luksuzne predmete.

Naš tranzit v Solunu. Radi ovir, katere so delali grški carinski uradi našemu tranzitu v Solunu, je napravilo poslaništvo v Atenah potrebne korake, da se te ovire odstranijo, ter je prejelo od grškega ministrstva za poljedelstvo sledeči odgovor: »Bančni konzorcij je izdal potrebne odredbe Direkciji Solunske carinarnice, da v prihodnosti dovoli slobodno reekspedicijo blaga za inozemstvo, ki bo prihajalo iz Srbije v Solun potom tranzitaz.

Pregled svetovne trgovine in industrije. — Poziv ameriškega konzulata. Ameriški konzulat v Beogradu poziva vse naše trgovce in industrijce, da mu pošljejo čim preje točne naslove. Konzulat jim na to pošlje pregledno polo, v katero vpišejo svoje, za trgovino in industrijo zanimive podatke. To polo je treba potem konzulatu vrniti. Konzulat jo nato pošlje ameriški vladi, ki bo preskrbela, da pride trgovina, oziroma industrija v »Pregled svetovne trgovine in industrije«, katerega izdaja ame-

riška vlada. V pregledu bodo zabeležene vse važnejše trgovine in industrije s polnim naslovom in označbo produkcije. Plačati ni nikakih pristojbin in je tudi tisk popolnoma brezplačen.

Volna. Celokupna produkcija volne v Traciji znaša letno okrog 500.000 ok. Ta količina se nanaša na neprano volno, ker se količina prane volne zmanjša na 250 do 350 tisoč ok. Kvaliteta »Sarakani« se rabi za izdelavo vojaških oblek in za ročno tkanje. Cena ji je 4.50 do 4.60 drahm po oki. Kvaliteta »Ruda«, ki se rabi za tkanje flanela, cena še ni ustaljena, vendar je bilo sklenjenih nekaj kupcij po 6.50 drahm po oki. Macedonija daje letno okrog 500.000 ok neprane volne oziroma 250 do 300 tisoč ok oprane. Ker je 50 odstotkov macedonske volne bele in 50 odstotkov črne, je ta volna boljša, kot volna, ki se prideluje v Traciji, ker je povpraševanje po beli volni živahnejše. Macedonska »Ruda« se nudi po 8.50 drahm po oki, vendar se za to ceno ne najde kupcev. Tesalska volna je slabše kakovosti kot macedonska, ter se rabi za izdelavo velikih kocov, nogavic in drugih domačih predmetov. Grška tekstilna industrija predeluje letno 500 do 560 tisoč ok neprane volne, kar znaša 250 do 300 tisoč ok prane. — V obče gre za prepoved izvoza volne, vendar je grško ministrstvo za prehrano prosilo, da se dovoli izvoz enega milijona 600.000 ok za Srbijo.

Uspeh mednarodnega vzorčnega semnja v Pragi. Po službenih poročilih je razstavilo na vzorčnem velesemju v Pragi svoje izdelke in pridelke 2274 ttrak, promet pa je znašal 1.040.454.950 č. K. — Največ blaga je bilo prodanega v našo kraljevino in sicer za 73.718.290 č. K. Za našo kraljevino pride Rumunija s 37.710.450 č. K, za njo Avstralija z okrog 150 milijonov č. K, potem pa Madžarska z 11.546.500 č. K itd.

Konferenca za zopetno oživiljenje trgovine. V Londonu se je vršila v prvi polovici t. m. konferenca za zopetno oživiljenje trgovine. Ministrskemu predsedniku so navzoči predlagali sledeče odredbe: črtanje dolgov zaveznikov, večjo ustrežljivost bank, ukinjenje inflacije bankovcev in stabilizacijo plač.

Antidumping-zakon v Angliji. V Angliji je stopil v veljavo Antidumping-bill, ki naj bi znižal uvoz, ker je posamezno blago ocarinjeno do tretjine vrednosti. Ta zakon bo nemški uvoz samo zmanjšal, nikakor pa ne uničil, ker nemški uvoz za enkrat vedno raste.

Industrija.

Pokrajinska ustanova za industrijo in trgovino v Ljubljani. Ministrstvo za trgovino in industrijo je sklenilo osnovati v Ljubljani pokrajinsko ustanovo za industrijo in trgovino.

Spomenica v zaščito naše železne industrije. Zastopniki železne industrije z Jesenic in Celja so 18. t. m. predložili ministru trgovine in industrije, dr. Spahu spomenico v zaščito naše železne industrije. Zaposlili so tudi za intervencijo ministra za socialno politiko g. dr. Kukovca. Naša železna industrija predlaga uvedbo obrambnega uvoznega carinskega tarifa proti inozemski konkurenci.

Konferenca tvorničarjev sladkorja in špirita. 17. t. m. se je začela v ministrstvu financ konferenca predstaviteljev tvorničarjev sladkorja in špirita. Na konferenci se je razpravljalo o prometu z melaso.

Nova tvornica drož v Kreki. Industrijalca brata Fischl, ki imata v Kreki tvornico špirita, sta ustanovila novo tvornico drož. Novo opremljena tvornica je že pričela z obratovanjem.

Denarstvo.

Uspeh državnega investicijskega posojila. Podpisovanje državnega investicijskega posojila je uspelo bolje, kakor se je pričakovalo. Privatniki so podpisali 380 milijonov dinarjev. Od tega je bilo podpisanih v Srbiji 145, Vojvodini 75, Hrvatski 70, Sloveniji 35, Bosni in Hercegovini 30 in Dalanciji 9 milijonov dinarjev. V teh svotah niso vračunjeni podpisni denarnih zavodov.

Izplačevanje 20% priznanic. Glavni inšpektorat finančnega ministrstva je sklenil pričeti izplačevati 20 odstotne kronске priznanice prihodnje dni v Sloveniji in Srbiji.

Proti naši valuti. V švicarskih finančnih in zasebnih krogih, zlasti v Curihu se širijo napačne vesti, da se pariteta naše krone in dinarja izpremeni v razmerju 1:3. Te vesti povzročajo, da tečaj dinarja neprestano pada. Te popolnoma neosnovane vesti širijo gotovi ljudje s špekulativnim namenom. Relacija krone napram dinarju je definitivno določena v razmerju štiri krone za en dinar in velja za vso državo. Relacija se ne more na noben način izpremeniti, za kar tudi ni nobene finančno-tehnične možnosti. Vse te vesti se širijo samo zaradi tega, da vrednost dinarja še bolj pada in da bi ga potem brezvestneži ceneje kupili. Finančno ministrstvo je napravilo potrebne korake, da se take neresnične vesti več ne širijo in izpodbijajo na viru.

Promet z valutami in devizami. — Generalni inšpektorat finančnega ministrstva poroča: Da se ne bi otežkočil promet z inozemstvom pri pošiljanju valut in deviz, se priporoča pooblaščenim bankam, ki poslujejo z devizami in valutami, kakor tudi zasebnikom, ki so rednim potom došli do deviz in valut, naj predhodno vsako pismo, ki vsebuje valute ali devize, predlože pristojnemu odboru Narodne banke, da ga prej, nego se zapre, pregleda ter overi, s svojim podpisom in pečatom, nakar ga vrne lastniku v nadaljnje poslovanje. V nasprotnem slučaju se bodo pisma, v katerih se pošiljajo devize in valute, konfiscirala ter se bo postopalo po carinskem kazenskem zakonu proti pošiljateljem, ki se bodo smatrali kot tihotapci.

Promet novčanic naše države Narodne banke se je znižal med 30. septembrom in 8. oktobrom za 3,725.305 din. ter je znašal 4,472,693.670 dinarjev. Po nepretrganem desetletinskem zvišavanju prometa bi bilo to zelo razveseljivo dejstvo, če bi se ne bila zmanjšala kovana podloga kar za 16,141.570.33 din. na 421,086.655.98 dinarjev.

Denar iz aluminija v Franciji. Francoska državna banka je izdala nov denar po 1 in 2 franka iz aluminija, da zamenja stare papirnate franke, ki so bili izdani med vojno.

Carina.

Odvzeta je pravica carinskega posredovanja Iliji Paljicu v Brodu na Savi in Miladinu Sagiću v Beogradu.

Davki.

Plačevanje poslovnega davka. — Beogradska trgovska zbornica je imela dne 17. t. m. konferenco, na kateri je razpravljala o načinu plačevanja davka, na poslovni promet. Konference so se udeležili zastopniki trgovskih, industrijskih in obrtnih zbornic. Sklenilo se je napraviti pri finančnem ministrstvu korake, da se izpremeni pravilnik o plačevanju davkov na poslovni promet s tem, da se zenostavi način plačevanja tega davka tako, da bo bolj praktično za državo in za davčne obvezance. Vse tri zbornice bodo izdelale spomenico, katero bodo predložile finančnemu ministrstvu.

Promet.

120 švicarskih vagonov na posodo je vzel naš največji mlin »Union« v Osijeku, ker ne dobi vagonov, da bi poslal v Dalmacijo, kjer vlada veliko pomanjkanje moke, svoje izdelke. Podjetje »Union« je napelo vse svoje sile, da si preskrbi vagon doma, ker pa vse urgence niso imele uspeha, si je pomagalo tako, da je vzelo v Švici na posodo 120 vagonov, za katere plačuje dnevno po 3 švicarske franke. To je slabo izpričevalo o naših prometnih razmerah, ki bodo pa poleg tega še težko vplivale na cene življenskih potrebščin.

Pregled bosanskih železnic. Ministrstvo za promet je odredilo komisijo, ki bo izvršila pregled bosanskih železnic. Za predsednika komisije je imenovan g. Djorić, ravnatelj subotičke železniške direkcije.

Čekovni promet v dinarjih. Poštni čekovni zavod v Ljubljani objavlja

vsem svojim računomoimelnikom in vsemu občinstvu, da se bo po odredbi ministrstva za pošto in brzojav z dne 2. oktobra 1921, br. 60.173 od 1. novembra t. l. dalje vršil ves čekovni promet v dinarski veljavi. Po zaključku tekočih poslov dne 31. oktobra t. l. se bo imovina na vseh čekovnih računih pri zavodu izpremenila iz kronske na dinarsko vrednost po relaciji 4:1. kačunski izpiski se bodo od 1. novembra t. l. dalje izstavljali in razpošiljali računomoimelnikom v dinarski veljavi. Na čekovnih položnicah morajo od 1. novembra t. l. dalje vplačani zneski biti označeni v dinarski vrednosti. Na čekih in v seznamih k skupnim čekom, ki bodo opremljeni z datumom tekočega meseca, morajo biti navedeni zneski v kronske veljavi; pri čekih pa, ki bodo datirani s 1. novembrom t. l. ali pozneje, se mora znesek navesti v dinarski veljavi. Čekovne nakaznice se bodo do konca t. m. izstavljale v kronske veljavi, od 1. novembra t. l. dalje pa le v dinarski vrednosti. Ker bode za čas od 24. do 31. oktobra t. l. poštni čekovni zavod v Zagrebu in poštna hranilnica v Sarajevu ukinila svoje poslovanje, se od 23. do 31. t. m. pri poštnih uradih v Sloveniji ne bodo sprejemala vplačila na položnice obeh navedenih zavodov.

Ekvivalent zlatega franka 10 din. Ministrstvo za pošto in brzojav je odredilo, da se ima pri brzojavnih blagajnah od 1. novembra t. l. računati ekvivalent zlatega franka z 10 din.

Znamke za pisma. Poštna ravnateljstva objavljajo: Poraba znamk po 5, 10, 20 in 50 para je jako velika. Ker takih znamk ni več veliko na razpolago, se prosi občinstvo v interesu erarja, da uporablja znamke navedenih vrst le tedaj, kadar to zahtevajo predpisi in uporablja za priporočena pisma znamke po 75 par, za inozemstvo pa po 2 din. Za dopisnice privatne izdaje marke po 30 par, za inozemstvo pa po 50 par.

100% povišanje železniških, poštinih, brzojavnih in telefonskih pristojbin v Avstriji. Avstrijsko finančno ministrstvo razmotriva vprašanje o povišanju tarifov. Povišajo se za 100% železniški, poštni, brzojavni in telefonski tarifi.

»Orient« - mednarodna, trgovsko-speditijska in skladiščna d. d. v Mariboru, daje v javno subskripcijo 1.000.000 dinarjev; ustanovitev te družbe je bila odobrena od ministra za trgovino in industrijo z odlokom od 15. avgusta 1921 VI, št. 3905. — Ker je družba ustanovljena od domačih trgovcev in industrijalcev na iniciativo Trgovskega gremija v Mariboru in sporazumno z ostalimi stanovalskimi tovariši iz vseh trgovskih centrov, priporočamo nakup delnic tega, za trgovski stan važnega podjetja, obenem pa opozarjamo na oglas na zadnji strani.

Kmetijstvo.

Poljoprivredni inšpektorati. Ministrstvo za poljedelstvo in vode izdeluje pravilnik o razdelitvi naše države na poljedelske inšpektorate, da bi se na ta način olajšale administrativne funkcije in napredek našega poljedelstva.

Oklic gozdnim posestnikom. Vsled izredne suše je nastalo v Sloveniji veliko pomanjkanje krmil za živino. Ker se bo porabila slama za krmo, bo nedostajalo tudi stelje in zategadelj za prihodnje leto tudi gnoja. Zaradi tega se vabijo lastniki gozdov, naj letos izjemoma dovolijo živinorejcem, ali brezplačno ali proti primerni odškodnini, grabiti listje po svojih gozdih — kolikor ga sami ne potrebujejo — da jim bo mogoče napraviti zadostno nasteljo. Razen tega naj gozdni posestniki sedaj jeseni, ali brezplačno ali proti primernemu plačilu, dovolijo pašnjo in ukoriščanje trave po gozdih — seveda le tam, kjer bi to ne škodovalo gozdoreji in kjer je to dopustno iz gozdnopoličjskih ozirov — da bo živinorejcem mogoče, čim dalje vzdrževati živino pod milim nebom in potemtakem pripravljeno krmo ohrani

nitji za zimske mesece. Iz »Ur. lista« št. 125 z dne 15. okt. 1921.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani naznanja, da bodo njeni uradni prostori dne 24., 25. in 26. oktobra 1921 zaradi svaženja za stranke zaprti.

Dobava telefonskih kablov. Ministrstvo vojne in mornarice, inž. tehnički oddelek v Beogradu, sprejema do 15. novembra 1921 do 11. ure dopoldne ponudbe za dobavo 1000 km poljskega telefonskega kabla. Predmetni razpis z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Prodaja praznih konzervnih škatelj. Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši dne 24. oktobra t. l. v Osijeku, in 29. oktobra t. l. v Sl. Požegi vsakokrat ob 9. uri dopoldne, v pisarni intendantskega skladišča v Osijeku, oziroma v Sl. Požegi javna ustmena licitacija za prodajo praznih konzervnih škatelj (v Osijeku okoli 90.000 komadov, v Sl. Požegi okoli 5500 komadov). Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v interesu pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Zveza trgovskih zastopnikov na Dunaju je ustanovila posredovalnico za trgovske agenture in zastopstva za Nemško Avstrijo in za inozemstvo. Naslov te zveze je »Reichsschützbund« der Handelsvertreter in Oesterreich, Wien I, Salvatorgasse 12.

Dobava, prodaja.

Dobava za našo vojsko. Dne 3. novembra se bo vršila v glavnem sanitetskem skladišču v Zemunu ofertna licitacija za nabavo 10.000 komadov spodnjih hlač, 2000 komadov prevlek za zglavnike, 2000 slamnjakov, 10.000 rjuh 4000 kapic za bolnike, 4.000 zglavnikov in 200 srajc za duševno bolne. Ponudba naj se kolekuje z 20 dinarji. Kavcija 5 odstotkov od skupne vrednosti ponudnih predmetov.

Razno.

Konferenca v Portorose. Beograd, 19. oktobra. Dne 24. oktobra se sestane konferenca nasledstvenih držav v Portorose. Našo vlado bo zastopal na konferenci v Portorose dr. Otokar Rybar. Kot strokovnjaki so določeni Vlada Markovič, inšpektor prometnega ministrstva dr. Vončina ter načelnika poštne in brzojavnega ministrstva Zlatanovič in dr. Krbavac.

Omejitev praznikov. Ministrstvo za socialno politiko je izdelalo zakonski predlog o zmanjšanju števila praznikov, ki je ravno v naši državi z ozirom na razne vere precej veliko. Zakonski predlog bo predložen zakonodajnemu odseku kot izpreminjavalni predlog v zakonu za zaščito delavcev.

5.400.000 kron za regulacijo rek in potokov v Sloveniji. V državnem proračunu je določenih 5.400.000 kron za regulacijo rek in potokov v Sloveniji. Od te svote odpade na regulacijo Save, Ljubljaniče, Kamniške Bistrice, Drave in Mure 3.000.000 kron. Svota, odmerjena za navedene reke pač ni velika, če pomislimo, da bi bilo potreba samo za regulacijo Ljubljaniče več kot 3.000.000 kron.

Tržna poročila.

Trg.

Maribor. Novo tržne cene veljavne od 15. oktobra: Goveje meso prvovrstno zadnji del 24 K, srednji 22 K, drugovrstno zadnji del 20 K, srednji 18 K, tretjevrstno po 16 K, jezik 20 K, vampi 8 K, pljuča 10 K, obisti 20 K, gobee 10 K, možgani 20 K, loj 20—30 K; teletina: prvovrstna 18 K, drugovrstna 16 K, jetra 16 K, pljuča 16 K; prašičje meso: 32 K, salo 44 K, pljuča

12 K, jetra 16 K, obisti 20—25 K, glava kg 24 K; kože goveje 32—36 K, konjske 500—600 K; slanina sveža 42—48 K, prekajena 50 K, mast 80—82 K, prekajeno meso 46—52 K; koštrunovo meso 16—20 K; konjsko meso 1. 12 K, II. 10 K; piščanec 30—40 K, kokoš 50—60 K, raca 60—80 K, gos 80—120 K; ribe: krapi 20—25 K, belice 12 K, ščuke 25 do 30 K, raki 1—2 K; maslo 80—100 K, mleko 8—10 K, jajca 3—4 K, jabolka 10—12 K, hruške 12 do 14 K, grozje 18 K; kostanj 5—16 K; žito: pšenica 11 K, rž 9 K, ječmen 12 K, oves 9 K, proso 9 K, koruza 10.50 K, ajda 8 K, fižol 12 do 15 K, leča 14 K; moka 0 18 K, 1 17 K, 2 16 K, 6 14 K, kaša 16—20 K, otrobi 6—7 K, koruzna moka 11 K, ajdova moka 18 in 16 K, kruh 50 dkg beli 8 K, črni 6.50 K, žemlje 5 dkg 1 K; seno 650 do 700 K, slama 350—400 K; zelje glava 6—16 K, čebula 10 K, krompir 4 K.

Dunaj. V soboto se je prodajala jugoslovanska pšenica na Dunaju po jugosl. K 12.75 do 13 kg. — Oves n. K 80—82, ječmen n. K 115.— Rumunski pivovarski ječmen lej 4.80—5.10 loco Dunaj. Nov jugoslovanski fižol se je oferiral po jugosl. K 12.50 loco Spielfeld, stari fižol jugosl. K 11, ogrski 31 ogr. K. — Pšenična ogrska moka nularica 200 ogr. K.

Poljski pridelki.

Poročilo s tržišča s poljskimi pridelki. Padanje valute in slab promet povzročata druginjo. Prodaja v inozemstvo je sicer prenehala, vendar gre še nekaj naših pridelkov po Donavi v Čehoslovaško, Nemčijo in Avstrijo. Pšenica noira 1080 K, koruza stare žetve 860—890 K, oves 760—780 K, slavonski rešetani do 20 K več. Ječmen macedonski neresetani 860—890 K paritet Beograd. Moka nularica 16 K do 16.60 K z vrečo.

Kolonijalni pridelki.

Štadkor. New York. Centraugalni 4.13—4.23. — London po cwt.: West Indian crystal and skladišče 46/—, Tate's Brownish bis good coloury pieces 53/6, Lyles yellow crystals 47/6, Muscavadoes 40/—, Tate's castor 55/—, cubes 57/6, crushed 54/—, granulated 52/6, and white 47/6, Lyles no. 2 granulated and white 52/6.

Kava. New-York: loko 8¹/₁₆ (dan preje 8¹/₁₆), dec. 7.81 (7.92), mare 7.85 (7.99), maj 7.90 (8.05), julij 7.97 (8.08), sept. 7.94 (8.06).

Amsterdam: Java Robusta, loko 32 c. fob., Padang Robusta telquel, loko 28¹/₂, na na potu 25 c., Palembang Robusta telquel, natovor. oktober-november 24 c. cif. Holandija, Surinam Liberia, rumenkasta 43¹/₂ c. fob. Holandija.

Hamburg: loko blago: Prima Santos, 15.16 M., Superior Santos 14—15, Good Santos 13, centralno amerikska 19.50, Robusta 11, Prima Java 13.

Čaj. London: Ceylon Pekoe, navadni, 6—8, d. srednji 1.2 sh, srednje dobri 1.3—1.6 sh, dober 1.8, fini 2.4 sh., Orange Pekoe 1.4

Borza.

Zagreb, devize: Berlin 190 do 205, Bukarešta 210, Milan izplačilo 1115 do 1130, ček 1105—1110, London 1115 do 1125, Newyork ček 283, Pariz 2025 do 2055, Praga 300—304, Švica 5300 do 5400, Dunaj 9—9.35, Budimpešta 39.50—40. valute: dolarji 278—284, avstrijske krone 11, rublji 12—16, napoleoni 940—960, marke 100—195, leji 206, lire 1095—1105.

Jadranska banka 1410.

Ljublj. kreditna banka 850—865.

Beograd, valute: dolarji 61, franki 510, marke 43, leji 53, levi 45, devize: London 280, Pariz 520, Ženeva 1320, Praga 75.25, Dunaj 2.35, Berlin 43.50 Milan 280, Budimpešta 10.

Zürich, devize: Berlin 3.40, Newyork 5.45, London 21.34, Pariz 39.20, Milan 21.25, Praga 5.75, Budimpešta 0.70, Zagreb 1.90, Bukarešta 4, Varšava 0.12, Dunaj 0.31, avstrijske žigosane krone 0.22.

SLOVENSKA BANKA
LJUBLJANA, Krekov trg 10, nasproti „Mesnega Doma“

Obreštuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu. — Izvršuje se bančne posle najkulantneje.
Vplačana delniška glavnica K 30,000,000.
Telefon št. 567. — Čekovni račun št. 12.200.

Na debelo in drobno najceneje kupite
trgovski in kancelijski
gladek, črtan, kariran
in kvadriran, pisarni
v mapah in škatljah,
ubran (Krepp), svileni,
klosetni in ovojni
razne zvezke za srednje in višje šole,
raznovrstne kuverte in razglednice,
čipke za stelaže ozke in v polah, kredo,
peresa, svinčnike, radirke ter razne
druge pisarniške in šolske potreb-
ščine pri
L. PEVALEK, LJUBLJANA,
Židovska ulica 4.

Vsakovrstne
slamnike in klobuke

ima vedno veliko zalogo za gospode, dečke
in deklice ter posebno izbiro najnovejših
damskih **Franjo Cerar,** tovarna
modelov. slamnikov
Stob, pošta Domžale pri Ljubljani.
Različne torbice (cekarje), različna stojala za
cvetlice, predpražnike itd. — V popravila se
sprejemajo različni stari klobuki in slamniki
v Ljubljani pri tvrdki Kovačević in Tršan,
Prešernova ul. 5 na dv., vsako sredo in soboto

Erjavec & Turk

PRI „ZLATI LOPATI“
trgovina z železnino
in cementom

Ljubljana, Valvazorjev trg 7
preje Hammerschmidt (Mühleisen)
nasproti Križanske cerkve.

Usnjarija

s posestovni blizu Maribora
na prodaj.

Naslov pove **Križanec, Maribor,**
Vetrinjska ulica 24.

Edina razprodaja vseh vrst
specijalnega
mavca - gipsa

za celo kraljevino SHS.

Tvornic: Stanz, Kindberg, Sem-
mering, Schottwien, Puchberg,
Ausewiesen etc., nudi po najnižji
ceni iz svojih zalog.

Ljubljana, Osijek, Novi Sad, Zemun

Kosta Novakovič
veletrgovina mavca

Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Ne slabite naše valute
z nepotrebnimi importi!

Gazela milo

Je prvovrstne kakovosti in
ca 20% ceneje kot enako-
vredno importirano milo.

Milarna in svečarna
d. d. v Ljubljani.

VELETRGOVINA
Gregorc & Verlič

Ljubljana

priporoča

špecerijsko, koloni-
jalno blago in vsako-
vrstno žganje.

Konkurenčne cene — točna postrežba!

Brzjavlj: GRELIČ.

Telefon interurb. št. 246.

☛ Zahtevajte cenike! ☛

Sava Sekulič
ageniurno - komis. zavod v Sarajevu
sprejema zastopstva kakor tudi vsako-
vrstno blago v komisijo.

I. JUGOSLOV. TOVARNA

za gume in kovinske predmete

— d. z. o. z. —

Slovenska Bistrica

Oferiramo

naše prvovrstne rožene gume v
vsaki velikosti in po vsakem vzorcu
:: s cenami brez konkurence ::

Zahtevajte cenike!

Prodaja na velik

**Plavžarski
koks**

oddaja tvrdka

Anton Tonejc,
Maribor.

Cena po dogovoru.

I. C. MAYER
LJUBLJANA
Ustanovlj. 1834.

MANUFAKTURA

EN GROS

EN DETAIL

**Veletrgovina
A. Šarabon**
v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje

moko

in deželne pridelke

raznovrstno rudninsko

22, 10—10 vodo,

Lastna pražarna za kavo

in mlin za dišave

z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

Underwood

najboljši ameriški pisalni
stroj sedanosti!

Opalograph

razmnoževalni aparat,
razmnožuje strojno in
ročno pisavo potom ne-
izrabljive steklo plošče.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.

Moderno urejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

Medić, Rakovec & Zankl,

prej:
A. Zankl
sinovi.

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. D. z. o. z. Skladišče: Novisad.

Brzjavlj: Meraki Ljubljana.

Telefon: 64

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste
barv, suhe in oljate, mavca (Gips), mastenec (Federweiss), strojno
olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in
mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

»MERAKL«. Lak za pode. »MERAKL«. Linoleum lak za pode.

»MERAKL«. Emajlni lak. »MERAKL«. Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

**Lanišče in
predivo
platno**

zamenja v

mehanična vrvarna, terilnica
in predilnica **Anton Šinkovec,**
Kranj, Grosuplje.

Priporoča se tvrdka
Josip Petelinc
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7
tovarniška zaloga
šivalnih strojev

Igel in posameznih delov za vse sisteme
šivalnih strojev in koles, olje ter potreb-
ščine za krojače, šivilje, čevljarje in sedlarje
ter galanterijo na drobno in debelo.

Cene nizke!

Postrežba točna!

Za Vse svetnike:

trajne lučice z držajem stena,
napolnjene s parafinom

razpošilja

Karol Krajin, Maribor, Miklošič-
čeva ul. 2. — Vzorci proti predplačilu
1 din. Poskusni kartoni po 50 kom. po
povzetju za K 150.—.

Zastopniki se iščejo!

Priporočamo šped. tvrdko
Lud. Ševar vdova na Rakeku

katera izvršuje vse v to stroko spada-
joče posle kulantno in najhitreje.
Sprejema blago tudi v ocarinjenju.

I. SANDRIN, Ljubljana, Mestni trg 6

Velika zaloga vsakovrstnega

usnja, kož, podplatov, gonilnih jermenov in boksa NA DEBELO.

Lesene žeblice za čevlje

Izdeluje

Tovarna lesenih žeblic

Ivan Seunig ml.

Tacen pod Šmarno goro pri Ljubljani.

Ign. Žargi = „Pri nizki ceni“
Ljubljana, Sv. Petra c. 3.

Trgovina z drobnim, pletenim in modnim blagom ter raznim perilom in kravtami na debelo in drobno.

Velika izbira potrebščin za krojače in šivilje.

Nagrobne lučice sveče, mlo ešvesko in toal.,

Kremo (čistilo) Ilirija, Jurjevo, C. M., Dilber, Cipulin, mast (vazelina) ličilo, Sidol,

Krtače ribarice iz riževe slame in korenine, konjske, za likanje (glanc) mazalke, motvoz in čevljarsko prejo (dreto),

Bičevnike prave tržaške, gladke in pletene, orehove pletene, biče, vezalke (jermena) za čevlje,

Cigaretni papir vseh vrst, pi-semški, trgovski, kancelijski, konceptni, gladilni, (šmirgel) in stekleni papir ter drugo kratko robo nudi po najnižjih cenah veletrgovina

Osvald Dobeic, Ljubljana,
Sv. Jakoba trg 9.

! Pozor

trgovci!

Nepremočljiva mast za čevlje in usnje.

Cene in kvaliteta brez konkurence.

RAFINERIJA mineral. olja
MARIBOR
Cankarjeva ul. 1

Dular & Fabiani
veletrgovina
manufakture
Ljubljana, skladišče Balkan.
Priporoča svojo bogato zalogo po najnižjih cenah.
Samo na debelo.

Vabilo na subskripcijo delnic.

Ponovno se je v trgovskih krogih izrazila želja, naj se ustanovi trgovska spedijska družba, katera bi se pečala z vskladiščenjem blaga, izvrševala carinsko manipulacijo in spedicijo na vse strani ter vzdrževala carinsko tranzitno skladišče (smetišče) in na ta način nudila vsem stanovskim tovarišem ugodnosti, katerih danes pri raznih

zasebnih špediterjih in carinskih posrednikih ne uživajo, temveč le-ti blago strahovito podražujejo. Trgovci Slovenije, upoštevajoč to obče-koristno željo, so sestavili pripravljalni odbor, kateri je imel nalogo, vse potrebno ukreniti ter pripraviti za ustanovitev

„ORIENT“ mednarodne, trgovsko-spedijske in skladiščne delniške družbe v MARIBORU

z delniško glavnico Din. 1.000.000.—, katere ustanovitev je bila odobrena od ministra za trgovino in industrijo z odlokom od 15. avgusta 1921, VI. šte. 3905, konc. listina z dne 3. oktobra, šte. 7008, oddelka

ministra za trgovino in industrijo v Ljubljani. -- Na podlagi tega dovoljenja se daje v podpis

eden milijon dinarjev

delniške glavnice, ki je razdeljena na 10.000 delnic v nominalni vrednosti po Din. 100.— za komad, glasečih se na prinosca. — Razni stroški pri izdaji delnic znašajo 15 dinarjev za vsako delnico. — Nominalni znesek po Din. 100 in pa stroški po 15 Din. se morajo v celoti plačati takoj pri podpisu. — Podpisovanje se vrši od 15. oktobra 1921 do 6. novembra 1921. — Odbor si pridržuje pravico svobodne dodelitve delnic do 15. novembra 1921. — Subskribenti imajo pravico dvigniti z dnem 20. novembrom 1921 vplačano protivrednost za nedodeljene delnice. — Delnice se bodo izdale v komadih po 1, 5 in 25 delnic. — Začasno se bodo izdala potrdila o dodeljenih delnicah, ki se bodo pa pozneje zamenjale za delnice družbe »Orient«. — Kot subskripcijske mesta fungirajo: Centralna banka v Zagrebu in njene

podružnice; Ljubljanska kreditna banka in njene podružnice; Zadruga gospodarska banka v Ljubljani, njene podružnice in afilijacije; Mariborska eskomptna banka in njene podružnice; Gradjanska banka v Beogradu in njene podružnice in vsi trgovski gremiji in trgovske zadruge. — Vabimo vas v svoj krog, da si ustanovimo mogočno stanovsko spedijsko družbo, katera nas bode rešila odvisnosti in izžemanja raznih izkoriščevalcev našega stanu. — Družba ustanovi podružnice v Ljubljani, Beogradu, Subotici, Rakeku, Splitu, Barošu, Solunu in Konstantinoplu. — Organizirajmo se, ker edinole v organizaciji je moč. — Podpisujte torej delnice naše »ORIENT«, mednarodne, trgovsko-spedijske in skladiščne delniške družbe v Mariboru.

Maribor, dne 14. oktobra 1921.

Bratje Tavčar, industrijalci v Mariboru.

Franc Gulda, trgovec v Mariboru.

Ivan Koradžija, trgovec v Mariboru.

Peter Majdič, industrijalec v Celju.

J. Medved, veletrgovec v Ljubljani.

Hinko Pogačnik, industrijalec v Rušah.

Ivan Kostevc, trgovec v Ljubljani.

Vilko Weixl, trgovec v Mariboru.

Albert Pečovnik, trgovec v Mariboru.

Gustav Bernhard, trgov. v Mariboru.

J. Samec, veletrgovina v Ljubljani.

A. & E. Skaberne, import i eksport v Ljubljani.

Josip Rosenberg, industrijalec v Mariboru.

Anton Tonejc in dr., veletrgovina v Mariboru.

Alojz Znidarič, trgovec v Mariboru.

Eksportno društvo Mathels, Suppanz in drug v Mariboru.

Jos. Šerec, trgovec v Mariboru.

»Drava« lesna industrijska d. d. v Mariboru.

Matej Hedžet, veletrgovec v Ljubljani.

Ivan Lininger, veletrgov. v Ljubljani.

Franjo Čuček, industrijalec v Ptuj.

Alois Senčar, trgovec v Ptuj.

Miloš Grus, glavni tobačni založnik v Mariboru.

Anton Jurca, industrijalec v Ptuj.

Franc Starčič, trgovec v Mariboru.

M. Berdajs, trgovec v Mariboru.

Karl Haber, trgovec v Mariboru.

Prva Mariborska tovarna mila v Mariboru.

Ing. Himmler Adolf, eksporter v Mariboru.

Kobi Drago, industrijalec, Maribor.

Viljem Freund, tovarnar v Mariboru.

Jakob Zadravec, industrijalec v Središču.

Karl Pertinač, industrijalec v Celju.

Davorin Tombah, trgovec v Ptuj.

Anton Brenčič, trgovec v Ptuj.

M. E. Šepec, trgovec v Mariboru.

Hedžet & Koritnik — Ljubljana

Frančiškanska ulica 4

MANUFAKTURNA
blagovnica na debelo